

Донецький державний
університет управління

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія та теорія соціальної роботи

КАФЕДРА

соціології управління

РОЗРОБНИК

Малярчук Наталя Григорівна

к.і.н., доцент кафедри

maliarchuk.n@inbox.dsum.edu.ua

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

8

кредити ЄКТС
(120 годин)

240

годин контактна робота з викладачем
(32 годин лекцій;
64 годин семінарських занять)

144

години - самостійна робота

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

перший

бакалавр

МОВА ВИКЛАДАННЯ

українська

ФОРМА КОНТРОЛЮ

залік

I семестр

екзамен

II семестр

СТАТУС ДИСЦИПЛІНИ

нормативна для спеціальності 231 «Соціальна робота»

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

базові шкільні знання з історії, громадянської освіти

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

вивчення історії становлення, теорії та практики соціальної роботи у всьому різноманітті її форм і проявів, теоретичне осмислення вітчизняного та зарубіжного досвіду накопиченого в галузі соціальної роботи, створення теоретичної бази для подальшого оволодіння прикладними знаннями і уміннями в сфері соціальної роботи

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Соціальна допомога в стародавніх суспільствах, середньовічній та ранньомодерній Європі

- Тема 1.** Зародження соціальної допомоги у первісному суспільстві. Соціальна допомога у державах Стародавнього Сходу
- Тема 2.** Соціальна допомога у Давній Греції та Давньому Римі
- Тема 3.** Церковно-общинна допомога у середньовічному суспільстві Західної Європи (кін. V ст.- XIV ст.)
- Тема 4.** Зміни в сфері соціальної допомоги в період Ренесансу та Реформації (XIV-XVI ст.)

Модуль 2. Соціальна допомога на східнослов'янських землях

(V-перша половина XVII ст.). Реформування системи опіки в другій половині XVII – XIX ст.

- Тема 5.** Форми соціальної допомоги у стародавніх слов'ян. Основні тенденції соціального захисту в Київській Русі та Галицько-Волинському князівствах (IX- XIV ст.)
- Тема 6.** Особливості соціальної допомоги на українських землях в литовсько-польську добу та козацько-гетьманську добу (XIV- XVIII ст.). Становлення соціальної допомоги в Московській державі (XVI-поч. XVII ст.)
- Тема 7.** Особливості соціальної роботи в країнах Західної Європи в XVII-1 пол. XIX ст. Становлення соціальної роботи як науки та практичної діяльності в США та країнах Західної Європи (к. XIX ст.)

Донецький державний університет управління

Тема 8. Державна благодійність у Наддніпрянській (Російська імперія) та Західній (Австрійська імперія, Австро-Угорська імперія) Україні (друга половина XVIII –XIX ст.)

Модуль 3. Розвиток соціальної роботи в XX- на початок XXI ст.

Тема 9. Соціальна політика та соціальна робота в країнах Європи та США у першій половині XX ст.

Тема10. Державний і приватний захист в Російській та Австро-Угорській імперіях (початок XX ст.)

Тема11. Радянська система соціального забезпечення в УРСР

Тема12. Сучасний зарубіжний досвід організації соціальної роботи. Соціальна робота в незалежній Україні

Модуль 4. Теорії соціальної роботи

Тема13. Психолого-орієнтовані теорії

Тема 14. Соціологічно-орієнтовані теорії

Тема 15. Комплексно-орієнтовані теорії

Тема 16. Новітні теорії соціальної роботи

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- система знань з історії соціальної роботи в Україні та світі;
- уміння характеризувати основні етапи становлення та розвитку соціальної роботи як професійної діяльності та науки;
- навички аналізу джерел та опрацювання наукової літератури з історії та теорії соціальної роботи;
- знання сучасних теорій та моделей соціальної роботи

МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАННЯ

- традиційні та проблемні лекції;
- семінарські заняття;
- навчальна дискусія, метод проектів, проблемно-пошуковий та аудіовізуальний методи навчання

РЕГЛАМЕНТ ОЦІНЮВАННЯ

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни: 100 балів.

Розподіл рейтингових балів за видами навчальної роботи у I семестрі:

- Виконання завдань на семінарських заняттях – ~ 40 балів.
- Виконання самостійних та індивідуальних робіт – ~ 20 балів
- Складання кожного письмового модульного контролю – всього 20 балів;
- Виконання творчо-пошукового завдання – ~ 20 балів

Підсумкова оцінка виставляється на останньому занятті за сумою накопичених балів поточної успішності – ≥ 60 балів.

Розподіл рейтингових балів за видами навчальної роботи у II семестрі:

- Виконання завдань на семінарських заняттях ~ 40 балів.
- Виконання самостійних та індивідуальних робіт ~ 20 балів
- Складання двох письмових модульних контролі – всього 20 балів;
- Виконання творчо-пошукового завдання ~ 20 балів
- Екзамен – 100 балів.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни – середньоарифметичне балів поточної успішності та балів за екзамен

Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи:

перескладання підсумкового модульного контролю студентами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці, проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки з модульного циклу в цілому та його складових не підвищуються.

За рішенням викладача або кафедри нараховуються заохочувальні бали за наступні види робіт:

- за систематичну продуктивну активність під час проведення аудиторних занять;
- за виконання завдань підвищеної складності (конкретне значення визначає викладач);
- за участь у конференціях, олімпіадах, іншій науковій, методичній роботі тощо.

Підсумкове семестрове оцінювання навчальної роботи студента:

Шкала оцінювання ЄКТС	Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
A	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	Відмінно	$90 \leq RD \leq 100$
B	Вище середнього рівня з кількома помилками	Добре	$82 \leq RD < 89$
C	Загалом правильна робота з певною кількістю помилок		$74 \leq RD < 81$
D	Непогано, але зі значною кількістю недоліків	Задовільно	$64 \leq RD < 73$
E	Виконання задовольняє мінімальні критерії		$60 \leq RD < 63$
FX	Можливе повторне складання	Незадовільно	$35 \leq RD < 59$
F	Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни		$RD < 34$

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Основна література:

1. Глазунов С.В. Нариси з історії соціальної роботи. Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2015. 116 с.
2. Горілий А.Г. Історія соціальної роботи в Україні. Тернопіль: ТАНГ, 2001. 191 с.
3. Лукашевич М.П., Семигіна Т.В. Соціальна робота (теорія і практика): Навчальний посібник. К.: ІПК ДСЗУ, 2007. 341 с.
4. Пейн М. Сучасна теорія соціальної роботи. К., 2000. 437 с.
5. Попович Г.М. Історія соціальної роботи в Україні і за рубежом: Навчально-методичний посібник. Ужгород: Гражда, 2000. 143 с.
6. Соціальна робота в Україні: теорія і практика: наук.-метод. журнал / Держ.центр соц.служб. для молоді, Нац. Пед. Ун-т ім. М.П. Драгоманова, Фонд соц. Роботи, Ліга соц. Прац. України. Київ.

Англомовні видання:

1. Agnew, Elizabeth N. (2004). From Charity to Social Work: Mary E. Richmond and the Creation of an American Profession. Urbana, IL: University of Illinois Press.
2. Barker, Robert L. (2003). Social Work Dictionary (5th ed.). Silver Spring, MD: NASW Press.
3. Mizrahi, Terry and Larry E. Davis (2008). Encyclopedia of Social Work (20th ed.). Washington, DC; Oxford, UK; New York, NY: NASW Press and Oxford University Press.
4. Turner, Francis J. (2005). Canadian Encyclopedia of Social Work. Waterloo, ON: Wilfrid Laurier University Press.

Інтернет джерела

1. Ліга соціальних працівників України. URL: <http://ligasocial.org.ua/>
2. Соціальна робота та соціальна освіта. URL: <http://srso.udpu.edu.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Київ. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Українська електронна бібліотека. URL: <http://exlibris.org.ua/>